

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz (spr.) SSR del. Magdalena Wojciechowska
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa L. M. , A. M. i B. G.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów L. M., A. M. i B. G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 21 sierpnia 2013 roku, sygn. akt I C 164/12

1. z apelacji L. M. i A. M. zmienia zaskarżony wyrok w punktach : dziewiątym i dziesiątym oraz czternastym i piętnastym w ten sposób, że zasądzone od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powodów L. M. i A. M. kwoty po 17.000 złotych podwyższa do kwot po 25.000 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych na rzecz każdego z nich oraz w punktach jedenastym i szesnastym w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powodów L. M. i A. M. kwoty po 1.354 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt cztery) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powodów L. M. i A. M. po 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim 800 (osiemset) złotych tytułem opłaty sadowej od apelacji L. M. i A. M. od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni;

4. oddala apelację powódki B. G. zaś z zawartego w niej zażalenia zmienia zaskarżony wyrok w punkcie trzecim sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powódki B. G. kwotę 1.788,58 złotych podwyższa do kwoty 2.387,22 (dwa tysiące trzysta osiemdziesiąt siedem 22/100) złotych ;

5. nie obciąża powódki B. G. obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 791/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie IC 164/12 Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz., po wcześniejszym połączeniu do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw odrębnie wniesionych przez każdego z powodów, zasądził od pozwanego (...) S.A.z siedzibą w S.

- na rzecz powódki B. G. kwotę 60.000 złotych zadośćuczynienia, 4.000 złotych odszkodowania oraz 1.788,58 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w pozostałym zakresie powództwo oddalił, nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa od powódki B. G. kwotę 500,42 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu i wydatków na opinie biegłych od oddalanej części powództwa a od pozwanego kwotę 3.348,96 złotych od uwzględnionej części powództwa;

- na rzecz powódki L. M. i powoda A. M. kwoty po 17.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, w pozostałym zakresie powództwa oddalił, zniósł wzajemnie koszty procesu między powodami a pozwanym, odstąpił od obciążenia powodów nieuiszczoną opłatą sądową i zwrotem wydatków na opinie biegłych od oddalanej części powództwa. Nakazał pobrać od pozwanego kwoty po 1991,68 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu i zwrotu wydatków na opinie biegłych od uwzględnionej części powództw .

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 3 sierpnia 2008 roku, w miejscowości R. doszło do wypadku drogowego, podczas którego kierująca samochodem marki C. (...) o nr rej. (...) E. M. straciła panowanie nad kierowanym przez siebie pojazdem i doprowadziła do zderzenia z nadjeżdżającym z naprzeciwka samochodem marki T. o nr rej. (...).

W wyniku zderzenia się pojazdów śmierć poniosło osiem osób, w tym kierowcy obu pojazdów oraz podróżujący samochodem marki C. (...) A. G.. Do zaistniałego wypadku doprowadziła kierująca samochodem marki C. E. M., popełniając błędy w technice i taktyce jazdy polegające na wyprzedzaniu pojazdu, którego prędkość była zbliżona do dopuszczalnej, dodatkowo wyprzedzanie odbywało się przed niewielkim wzniesieniem. Ponadto E. M. kierowała pojazdem obciążonym większą niż dopuszczalna ilością pasażerów (6 osób zamiast 5) oraz nie dostosowała do tego swojej techniki jazdy wykonując gwałtowne manewry przy dużej prędkości.

A. G. w chwili śmierci miał 19 lat. Przed wypadkiem mieszkał wraz ze swoimi rodzicami w miejscowości U.. Był dzieckiem odpowiedzialnym, zdyscyplinowanym i nie sprawiającym problemów wychowawczych. Odznaczał się pracowitością. Opiekował się młodszym bratem, którego zaprowadzał do przedszkola i z niego odbierał. Do 6 roku życia przebywał u dziadków L. i A. M.. Zmarły A. G. był bardzo zżyty z dziadkami. Woził ich do kościoła, lekarzy. Pamiętał o każdej uroczystości domowej.

Powódka B. G., w związku ze śmiercią swojego syna A. doznała silnego kryzysu psychologicznego obejmującego sferę emocjonalną, poznawczą i behawioralną. Spowodowało to patologiczne przedłużanie się żałoby, a jej ważne aspekty do dziś nie zostały włączone w system poznawczy i nadal zaburzają funkcjonowanie emocjonalne. Żałoba odmieniła aktywność życiową powódki. Doznała ona utraty kontroli nad własnym życiem, co do chwili obecnej skutkuje lękami o bezpieczeństwo i o zdrowie najbliższych. Doprowadziło to do silnego skoncentrowania się na osobie zmarłego, wpływając na perspektywę życiową i przewartościowując postawę wobec życia. Stopień cierpień psychicznych u powódki B. G. wykracza poza normalny przebieg żałoby. Tracąc syna powódka jednocześnie straciła coś z siebie samej. Załamała się jej wizja przyszłości, którą wiązała z osobą zmarłego syna i do dziś żałoba jest u niej w fazie powodującej dezorganizację życia. Cierpienie powódki wobec nagłej śmierci jej syna, pomimo korzystania z pomocy terapeutycznej nie zostało dotychczas przepracowane. Powódka nadal doświadcza okresów kryzysu związanego ze stratą dziecka. Następstwa doznanej przez powódkę traumy są nadal u niej obecne i będą rzutować trwale na jakość jej życia.

Powódka L. M. w wyniku śmierci wnuka A. G. doznała silnego cierpienia psychicznego. U powódki proces żałoby wciąż trwa mimo upływu lat od wypadku, który powoduje, że doznaje ona patologicznego żalu i przygnębienia. W roku śmierci wnuka powódka L. M. miała 71 lat. Była osobą starą i schorowaną. Nagłość zdarzenia i sposób, w jaki się o nim dowiedziała wytrącił ją z równowagi psychicznej. Nie mogła sobie sama poradzić z emocjami i musiała przez długi czas przyjmować środki uspakajające. Zmarły wnuk był dla niej osobą najbardziej znaczącą w sensie emocjonalnym i psychologicznym. Kontakt z nim nadawał sens jej życiu. Zaspokajał ważne potrzeby psychiczne: bliskości, miłości, akceptacji, doznawania szacunku. Do dziś zdarzenie to skutkuje u powódki emocjami powodującymi dezorganizację życia psychicznego. Wynika to z naruszenia i tak wątłych w starszym wieku, zdolności do zmagania się z trudną sytuacją co spowodowało spadek odporności oraz pogorszenie się stanu zdrowia. U powódki L. M. żałoba w poważnym stopniu naruszyła jej aktywność życiową w sferze psychologicznej. Stopień cierpienia psychicznego związany z żałobą wykracza poza normalne następstwa wynikające z doznawania cierpienia po stracie bliskiej osoby. U powódki występuje wydłużenie żałoby i patologiczne zablokowanie reakcji z niej wynikających. Przedłużający się stres związany z doznawaniem ciągłego żalu i tęsknoty pogarsza stan zdrowia powódki. Cierpienia związane ze śmiercią wnuka są u powódki nadal świeże, a patologiczny proces żałoby pozwala wnosić, że trwale będą one obecne w życiu powódki.

Powód A. M. w wyniku śmierci wnuka doznał znacznych cierpień psychicznych, a żałoba po jego śmierci wydłużyła się i do dzisiaj pozostaje nierozwiązanym problemem. Powód A. M. w czasie śmierci wnuka miał 74 lata, był człowiekiem starym i schorowanym. Do wnuka żywił bardzo pozytywne uczucia. Cenił go najwyżej spośród swoich pozostałych wnuków, a nawet i synów. Stres niesiony przez zdarzenia naruszył i tak już wątłe zasoby psychologiczne, które pozwalają człowiekowi zmagać się z trudnościami życia. Pogorszył się jego stan zdrowia. Dołączyły się inne dolegliwości, jak choroba P.. Do chwili obecnej powód A. M. nosi w sobie świeży żal po śmierci wnuka i trudno mu się z tym faktem pogodzić. To przyczynia się do doznawania poczucia wyczerpania, smutku i odbiera siły do codziennej aktywności. Biorąc pod uwagę stan zdrowia, wiek oraz więzi uczuciowe z wnukiem i znaczenie jego osoby, żałoba istotnie naruszyła aktywność życiową powoda w sferze psychologicznej. Stopień cierpienia psychicznego u powoda A. M. wynikający z żałoby wykracza poza normalne przeżywanie straty osoby bliskiej. W sferze psychologicznej żałoba nadal trwa. Żal ciągle na nowo jest wzbudzany przez okoliczności życiowe i myśli. Nie nastąpiło pogodzenie się ze stratą mimo upływu lat. U powoda A. M. cierpienia psychiczne związane z żałobą nadal trwają i będą one wpływać trwale na samopoczucie powoda w bliżej nieokreślonym czasie.

Strona pozwana uznając zasadę swojej odpowiedzialności przyznała tytułem zadośćuczynienia powodom L. M. i A. M. kwoty po 5.000 zł, a powódce B. G. 25.000 zł oraz kwotę 10.000 zł tytułem pogorszenia się jej sytuacji życiowej. Powyższe świadczenia zostały jednak pomniejszone o 40 % przyczynienia A. G. do powstałej szkody, które to przyczynienie zdaniem (...) S.A. z siedzibą w S. wynikało z faktu podróżowania uszkodzonym w pojeździe obciążonym większą niż dopuszczalna ilość pasażerów.

Podstawą prawną żądania strony powodowej w zakresie zasądzenia zadośćuczynienia jest przepis art. 446 § 4 k.c. stosownie do którego treści Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W odniesieniu do zadośćuczynienia określonego w przepisie art. 446 § 4 k.c. aktualność posiadają wypracowane przez orzecznictwo i doktrynę prawa cywilnego poglądy dotyczące instytucji zadośćuczynienia za doznaną krzywdę przewidzianej w art. 445 k.c. Kompensacie podlega zatem doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Ustawodawca wskazał, że suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma być odpowiednia, nie precyzując jednocześnie zasad ustalania jej wysokości. Nie ulega wątpliwości, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje rozmiar doznanej krzywdy. Zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpienia fizycznego i psychicznego. Nie dający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości zadośćuczynienia, zależy od oceny sądu. Ocena ta powinna uwzględniać całokształt okoliczności sprawy, nie wyłączając takich czynników, jak np. wiek uszkodzonego oraz postawa sprawcy. Przy ustalaniu rozmiaru cierpienia powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione jednak do indywidualnych okoliczności

danego wypadku. Oceniając rozmiar szkody niemajątkowej brano są zatem pod uwagę: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia i „odczuwanej pustki”, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy uwzględnić jaką rolę w rodzinie pełniła osoba zmarłego, do jakich doszło zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny. Przesłanką powinno być również określenie, w jakim stopniu pozostali członkowie rodziny będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i za ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy.

Zasądzone na rzecz danej osoby zadośćuczynienie powinno mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny w związku z czym jego wysokość nie może być symboliczna, lecz musi przedstawiać dla strony jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość, przy jednoczesnym uwzględnieniu aktualnych warunków i stopy życiowej społeczeństwa.

Z dokonanych ustaleń faktycznych wynika, że stopień krzywdy doznanej przez powodów na skutek śmierci A. G. był bardzo duży. Nagła i tragiczna śmierć syna oraz wnuka była dla jego rodziny ogromnym wstrząsem. Wraz z pamiętną datą 3 sierpnia 2008 roku, świat powodów zawałił się. Obecnie każdy dzień wypełniony jest ogromnym żalem. Towarzyszy im poczucie smutku, zniechęcenia do życia oraz poczucia bezsensu egzystencji. Diametralnie zmieniła się również jakość życia powodów.

Powódka B. G. po stracie syna, znacznie ograniczyła aktywność życiową. Stopień cierpień psychicznych w przypadku powódki wykracza poza normalny przebieg żałoby. Tracąc syna powódka jednocześnie straciła coś z siebie samej. Załamała się jej wizja przyszłości, którą wiązała z osobą zmarłego syna i do dziś żałoba jest u niej w fazie powodującej dezorganizację życia. Powódka B. G. nadal doświadcza okresów kryzysu związanego ze stratą dziecka.

Powodowie L. i A. małż. M. w wyniku śmierci swojego wnuka doznali znacznych cierpień psychicznych, a żałoba po jego śmierci wydłużyła się i do dzisiaj pozostaje nierozwiązanym problemem. Żałoba w poważnym stopniu naruszyła ich aktywność życiową w sferze psychologicznej, a stopień cierpień psychicznych związany z żałobą wykracza poza normalne następstwa wynikające z doznawania cierpienia po stracie bliskiej osoby.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że po uwzględnieniu kwot dotychczas wypłaconych, odpowiednie będzie zasądzenie na rzecz:

- powódki B. G. dodatkowo kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 4.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie stopy życiowej,

- powodów L. M. i A. M. dodatkowo kwot po 17.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c.

W ocenie sądu wymienione kwoty z jednej strony uwzględniają charakter i stopień cierpień doznaczonych przez każdego z powodów w związku ze śmiercią syna, wnuka jak i wiek oraz sytuację życiową każdego z powodów, a z drugiej zaś strony stanowią odczuwalną dla powodów wartość ekonomiczną, która pozwoli na złagodzenie doznanej przez nich krzywdy. W ocenie Sądu łącznie z kwotami przyznanymi powodom przez pozwanego zasądzone zadośćuczynienia są niewygórowane i rozsądne. W pozostałym zakresie powództwa powodów w przedmiocie zadośćuczynienia zostały oddalone.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przyczynienia się do powstania szkody wywodzonego z faktu, iż A. G. oraz pozostali pasażerowie samochodu C. (...) podróżowali bez zapiętych pasów bezpieczeństwa oraz w większej niż dopuszczalna liczbie osób, sąd powołał się na opinię biegłego. Biegły wskazał, iż z formalnego punktu widzenia przedmiotowym pojazdem nie powinno podróżować sześć osób. Jednak z technicznego punktu widzenia kierująca powinna jedynie wziąć pod uwagę, że pojazd obciążony na tylnym siedzeniu i w bagażniku prowadzi się inaczej i uwzględnić to w swojej technice jazdy. Można sobie bowiem wyobrazić sytuację, że zamiast czterech osób z tyłu o przeciętnej wadze usiadłyby dwie o dużej masie a wtedy efekt jest ten sam. Wobec powyższego w ocenie sądu w rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do zastosowania art. 362 k.c. i zmniejszenia należnego powodom zadośćuczynienia,

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu w sprawie z powództwa B. G. stanowił przepis art. 100 k.p.c, który przewiduje zasadę stosunkowego rozłożenia kosztów. Z porównania łącznej kwoty dochodzonej przez powódkę B. G. w niniejszej sprawie (74.000 zł) z kwotą zasądzoną (64.000 zł) wynika, iż powódka B. G. wygrała sprawę w 87%. Łącznie koszty postępowania w sprawie wyniosły 4.834,00 zł, a złożyły się na nie:

- po stronie powódki: opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł ustalone na podstawie § pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 z późn. zmianami);

- po stronie pozwanego: opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł ustalone na podstawie § pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 z późn. zmianami).

Ponieważ powódka B. G. poniosła koszty w wysokości 2.417,00 zł, a powinna je ponieść w kwocie 628,42 zł (17% x 4.834,00 zł), to zgodnie z treścią art. 100 k.p.c. pozwany (...) S.A. z siedzibą w S. powinien jej zwrócić kwotę 1.788,58 złotych tytułem zwrotu poniesionych kosztów procesu (2.417,00 zł - 628,42 zł).

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia w części oddalającej powództwa o zadośćuczynienie złożyli powodowie B. G., L. M. i A. M..

Apelacja powódki B. G. zarzuca:

1. uchybienie przepisom postępowania, polegające na naruszeniu:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ocenę zebranego w toku postępowania materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, co miało istotny wpływ na wynik postępowania i doprowadziło do bezzasadnego oddalenia powództwa w zakresie 10.000 złotych w stosunku do powódki;

- art. 100 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie możliwości nieobciążania powódki kosztami procesu, zważywszy na ocenny charakter rozstrzygnięcia sądu w zakresie zadośćuczynienia, ewentualnie poprzez błędne rozliczenie kosztów, co polegało na przyjęciu wadliwej stawki wynagrodzenia radcy prawnego przy stosunkowym rozliczeniu kosztów.

2. obrazę przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 446 § 4 k.c. polegającą na niewłaściwej interpretacji pojęcia „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” oraz poprzez nieuwzględnienie przy określaniu wysokości należnego powodce zadośćuczynienia dokonanych w postępowaniu dowodowym ustaleń faktycznych on i indywidualnych okoliczności sprawy, co doprowadziło do rażącego zaniżenia tego świadczenia.

Występując z tymi zarzutami wносиła o:

zmianę zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo w stosunku do powódki B. G., poprzez zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na jej rzecz zadośćuczynienia 70.000 złotych oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu ;

Z kolei apelacja powodów L. M. i A. M. zarzucała:

1. uchybienie przepisom postępowania, polegające na naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ocenę zebranego w toku postępowania materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, co miało istotny wpływ na wynik postępowania i doprowadziło do bezzasadnego oddalenia powództwa w zakresie kwoty 8.000 złotych w stosunku do powodów;

2. obrazę przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 446 § 4 k.c, polegającą na niewłaściwej interpretacji pojęcia „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” oraz poprzez nieuwzględnienie przy określaniu wysokości należnego powodom zadośćuczynienia dokonanych w postępowaniu dowodowym ustaleń faktycznych oraz indywidualnych okoliczności sprawy, co doprowadziło do jego rażącego zaniżenia zadośćuczynienia.

Występując z tymi zarzutami skarżący wnosili o:

zmiianę zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództw poprzez zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powodki L. M. i A. M. zadośćuczynień po 25000zł i rozstrzygnięcie o kosztach procesu w obu instancjach z uwzględnieniem ostatecznego wyniku sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Każda z apelacji powodów, powołując się na zarzuty naruszenia przez sąd pierwszej instancji przepisów prawa procesowego i materialnego, kwestionuje wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia, uważając ją za zaniżoną.

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. W tym przypadku wobec tego, że nie mamy do czynienia uszkodzeniem ciała powodów (typowym przy zadośćuczynieniu z art. 445 §1 k.c.) będą to głównie cierpienia psychiczne. O wysokości należnego zadośćuczynienia pieniężnego decyduje w zasadzie rozmiar doznanej krzywdy. Jednakże niewymierny w pełni charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokość zadośćuczynienia, zależy o oceny sądu. Sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia dysponuje pewnym luzem decyzyjnym. Oznacza to względną swobodę przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia. Ocena sądu nie może jednak nosić cech dowolności. W razie wyraźnych dysproporcji pomiędzy rozmiarem krzywdy a wielkością rekompensaty majątkowej, występuje możliwość kwestionowania uznania sądowego w postępowaniu odwoławczy (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNCP 191, nr 3, poz. 53, z dnia 19 maja 1998 r., II CKN 756/97, z dnia 7 listopada 2003 r., IV CK 151/02 oraz z dnia 7 listopada 2003 r., V CK 110/03).

W przedmiotowej sprawie o takiej dysproporcji można mówić jedynie w przypadku zadośćuczynienia na rzecz dziadków zmarłego. Żądana przez nich kwota po 25000 zł, mając na uwadze wszystkie okoliczności powołane w apelacji, jest kwotą odpowiednią do doznanej przez nich krzywdy.

Dlatego też Sąd Okręgowy w uwzględnieniu apelacji zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc podwyższając zasądzone na rzecz powodów kwoty zadośćuczynienia z 17.000 zł do kwot po 25.000 zł. Powyższa zmiana wywołała także konieczność zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu za pierwszą instancję przez zasądzenie na rzecz powodów po 1.354 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Nie jest natomiast zasadna apelacja powodki B. G. skierowana do rozstrzygnięcia o wysokości zadośćuczynienia. Wysokość zasądzzonego przez sąd pierwszej instancji na jej rzecz zadośćuczynienia jest właściwa. Uwzględnia również, że powodka otrzymała już od strony pozwanej z tego tytułu 15000zł. Uwzględnia nadto, że powodce przyznano również odszkodowanie za pogorszenia sytuacji życiowej. Uzyskanie takiego odszkodowania niewątpliwie wpływa na złagodzenie rozmiaru doznanej przez nią krzywdy.

Dlatego też nie podzielaając zarzutów apelacji powodki B. G., kwestionujących wysokość zadośćuczynienia, Sąd Okręgowy apelację oddalił na podstawie art 385kpc.

Zasadny jest jedynie wywód skarżące kwestionujący niewłaściwe rozliczenie kosztów jej procesu, wobec przyjęcia niewłaściwej stawki wynagrodzenia pełnomocników. Przy wartości przedmiotu sporu 54000zł wynagrodzenie to wynosi 3600zł. Dlatego też Sąd Okręgowy w uwzględnieniu zażalenia zawartego w apelacji podwyższył należny powodce B. G. zwrot kosztów procesu do 2387,22zł.

O zwrocie kosztów procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 kpc w przypadku apelacji powodów L. i A. M. i art. 102 kpc odnośnie apelacji B. G..

Na oryginale właściwe podpisy